

Mottagare
Regionstyrelsen

Remiss för förslag till bevarandeplan för Bästeträsk Natura 2000-område

Förslag till beslut

- Regionstyrelsen beslutar att lämna upprättat förslag till yttrande till Länsstyrelsen.

Sammanfattning

Det europeiska nätverket Natura 2000 bidrar till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EU:s fågeldirektiv eller art- och habitatdirektiv. Hur ett Natura 2000-område ska skötas sammanställs i en bevarandeplan.

Region Gotland har genom remiss 2023-10-27 givits möjlighet att lämna synpunkter på bevarandeplanen för Natura 2000-området SE0340120 Bästeträsk.

Regionstyrelseförvaltningen har upprättat ett förslag till yttrande. Förslaget tar upp ett antal punkter som dels kan kopplas till det vattenuttag ur Bästeträsk som Region Gotland, genom domen M 5609-07, har rätt att göra, dels till de föreskrifter för vattenskyddsområdet som, genom regionfullmäktiges beslut, inrättades 2020-01-01.

Ärendebeskrivning

Syftet med det europeiska nätverket Natura 2000 är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EU:s fågeldirektiv eller art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper och/eller arter som utgjort grund för utpekandet av området.

Hur detta ska gå till sammanställs i en bevarandeplan. Har området många skyddade naturtyper, gör planen en bedömning av vilket aktuellt tillstånd naturtypen har. Planen föreslår också åtgärder och vilka mål som ska gälla eller uppnås. Ett liknande förfarande tillämpas när det gäller de enskilda arter som omfattas av direktivet.

Natura 2000-området Bästeträsk är beläget i Rute, Bunge och Fleringe socknar på norra Gotland. Det 6 540 hektar stora området begränsas i söder av markerna runt väg 148, i väster av alvaret vid Gajsthajd nära Bläse, i norr av kusten vid Ar samt i öster av Fårösundet. Det är ett av Gotlands största skyddade områden.

Delar av området är idag naturreservat. De delar av området som ägs av staten förväntas ingå i den blivande nationalparken.

Länsstyrelsen remitterade förslaget till bevarandeplan för Bästeträsk Natura 2000-område första gången 26 oktober 2021 (RS 2021/1457). Ärendet överlämnades till miljö- och byggnämnden för sakkunnig ekologisk bedömning på samhällsbyggnadsförvaltningen. Förvaltningen lämnade ett kort yttrande till länsstyrelsen den 18 november 2021.

Länsstyrelsen har den 27 oktober 2023, sannolikt inför fastställandet, åter remitterat bevarandeplanen till Region Gotland. Den korta remisstiden på fyra veckor har inneburit att politisk behandling endast kan ske i regionstyrelsen. Förslaget till yttrandet bygger på underlag från teknikförvaltningen. Även samhällsbyggnadsförvaltningen har getts möjlighet att inkomma med synpunkter.

Bedömning

Bästeträsk utgör tillsammans med andra sjöar i området (Hau, Lillträsk, Hyle, Sändeträsk, delar av Nackträsk, Nyrajsu, Kölningsträsk, Mavrajd och Trastasshul) naturtypen 3140 kransalgsjöar. Naturtypen bedöms ha ett gynnsamt bevarandetillstånd inom området.

Det upprättade förslaget till yttrande fokuserar dels på den vattendom från 2009 som ger Region Gotland och forskningsstationen i Ar rätt att ta råvatten ur Bästeträsk till den allmänna vattenförsörjningen respektive för forskningsändamål, dels på föreskrifterna för det vattenskyddsområde kring sjön som genom regionfullmäktiges beslut inrättades 2020-01-01.

Regionstyrelseförvaltningen kan konstatera att bevarandeplanen för Natura 2000-området Bästeträsk kommer bli ett viktigt dokument när det gäller skötselplan och i viss mån också föreskrifter för den blivande nationalparken i området. De två olika skyddsformerna – ett europagemensamt system och ett nationellt – syftar till samma sak; att bevara naturen i området och därtill hydrologin, som är viktigt för många av områdets naturtyper. Geografiskt kommer Natura 2000-området och nationalparken förmodligen i mycket hög grad överlappa varandra.

När det gäller den rent ekologiska bedömningen huruvida de föreslagna åtgärderna kommer att leda till bevarandemålen, har samhällsbyggnadsförvaltningen tidigare uttryckt att man tagit del av underlaget och inte haft några synpunkter på den föreslagna bevarandeplanen, en bedömning förvaltningen står fast vid.

Beslutsunderlag

Förslag till bevarandeplan för Natura 2000-området SE 0340120 Bästeträsk
Regionstyrelseförvaltningen tjänsteskrivelse, 2023-11-09
Förslag till regionstyrelsens yttrande, 2023-11-22

Regionstyrelseförvaltningen

Stefan Hollmark
Regiondirektör

Stefan Persson
Regional utvecklingsdirektör

Skickas till

Tekniska nämnden
Miljö- och byggnämnden